Waar natuur & cultuur elkaar omarmen

Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025

Molen de Graanhalm in het Kunst Korset Down the Rabbit Hole van Anna Blom

20 januari 2023
Projectgroep Kunst, Cultuur & Erfgoed
Dorpsvisie Burgh-Haamstede

Inleiding

Aanpak planontwikkeling
Om richting te geven aan de verdere ontwikkeling van Burgh-Haamstede is in 2020 een Dorpsvisie opgesteld. Kunst, Cultuur & Erfgoed is daarin als één van de leidende thema's benoemd. De ambitie is om dit thema van een langjarige, structurele aanpak te voorzien om het culturele leven en (de beleving van) het erfgoed in Burg-Haamstede op een hoger plan te krijgen. Daartoe is een projectgroep Kunst, Cultuur & Erfgoed in het leven geroepen.

Als projectgroep Kunst, Cultuur & Erfgoed zijn we in mei 2022 gestart. Daarbij hebben we in een plan van aanpak vastgelegd dat we 2022 willen we benutten voor de ontwikkeling van een meerjarenplan dat vanaf 2023 kan worden uitgevoerd. De planontwikkeling pakken we waar mogelijk op in dialoog met personen en organisaties die zich betrokken voelen bij kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede.

Aan de hand van het plan van aanpak hebben we in de afgelopen maanden de volgende stappen gezet:

- Mei - juli: aftrap en inventarisatie. Waar staan we; wat is er te doen en te beleven op het gebied van cultuur en erfgoed? In juni hebben we het document 'Foto bestaande situatie kunst, cultuur en erfgoed Burgh-Haamstede' gepresenteerd. Ook hebben we op 6 juli een goed bezochte eerste miniconferentie georganiseerd om een gezamenlijk referentiekader te krijgen, ambities af te tasten en het planproces af te stemmen.
- Augustus – oktober. In deze fase hebben we het bestaande aanbod gewogen: wat gaat goed / wat gaat niet goed? Ook hebben we een visie opgesteld over welke kant het op moet met kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede; welke kansen we zien en welke focus we kunnen aanbrengen. Deze inzichten hebben we vastgelegd in een Visiedocument met SWOT-analyse en besproken op een tweede miniconferentie dd. 12 oktober.
- November – december. Dit was de laatste stap van het planontwikkelingsproces. Hierin hebben we een Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025 opgesteld, waarin we aangeven op welke wijze we de komende jaren Kunst, Cultuur & Erfgoed in Burg-Haamstede op een hoger plan kunnen krijgen, welke sleutelprojecten kunnen worden opgepakt en wat daarvoor in organisatorisch en financieel opzicht nodig is. Dit Programmaplan hebben we in concept besproken op de 3e en laatste miniconferentie dd. 15 december.

Tussentijds hebben we als projectgroep gesprekken gevoerd met individuele instellingen, betrokken projectleiders en beleidsadviseurs van de gemeente, provinciale cultuur- en erfgoedorganisaties en met de Stuurgroep Dorpsvisie Burgh-Haamstede. De resultaten daarvan hebben we steeds besproken in bijeenkomsten van de projectgroep en vertaald in de documenten die zijn ingebracht en besproken in de miniconferenties.

Resultaat
Het onderhavige Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025 vormt dus het sluitstuk van de planontwikkeling. We zijn verheugd te kunnen melden dat we op de miniconferentie van 15 december veel draagvlak voor dit plan hebben geconstateerd, niet alleen qua visie en concreet op te pakken sleutelprojecten, maar ook voor de voorgestelde organisatievorm. We bieden dit Programmaplan nu ter besluitvorming aan aan de Stuurgroep Dorpsvisie en het gemeentebestuur, in de hoop groen licht te krijgen. We willen graag de

positieve energie die we hebben aangeboord vasthouden en omzetten in concrete acties en projecten!

Leeswijzer
In dit concept-Programmaplan beginnen we met de visie die we hebben ontwikkeld om het culturele leven in Burgh-Haamstede verder te versterken (hoofdstuk 1). Vervolgens doen we in hoofdstuk 2 een voorstel voor enkele sleutelprojecten die vanaf 2023 opgepakt kunnen worden. In hoofdstuk 3 gaan we in op wat er organisatorisch en financieel nodig is om uitvoering te geven aan het Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025.

Als bijlagen bij het (concept) Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede voegen we bij:

1. Uitgangssituatie Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede
2. Overzicht deelnemers miniconferenties en personen/organisaties met wie gesprekken zijn gevoerd

1. Visie

1.1. Burgh-Haamstede: waar natuur & cultuur elkaar omarmen

Geen plaats zonder verhalen en geen onderwerp zo inspirerend als een eiland waar de dynamiek van de wisselwerking tussen mens en natuur, land en water al eeuwen voelbaar en aanwezig is. Dat geldt voor Schouwen-Duiveland als geheel, maar voor de Kop van Schouwen in het bijzonder. Hier ervaar je de pracht en de kracht van de natuur en hoe de mens zich daartoe door de eeuwen heen verhouden heeft. Hier zie je hoe de voortdurende strijd tegen het water unieke landschappen heeft gevormd. En raak je gebiologeerd hoe de bewoners al vanaf de vroegste tijd het land naar hun hand proberen te zetten om er in en van te kunnen te leven.

Het landschappelijk schoon van de Kop van Schouwen is rijk en gevarieerd en wordt gekarakteriseerd door zeer verschillende, stuk voor stuk sublieme landschappen. Ook kent de Kop van Schouwen een aantal iconische erfgoedobjecten die niet alleen indrukwekkend zijn als cultuurhistorische landmarks, maar zichtbaar en verklaarbaar samenhangen met de plek en het landschap waarin ze staan: de Vuurtoren in het duinlandschap aan de kust, de Plompetoren als stille herinnering aan de verdronken dorpen, de Oosterscheldekering in de zee, de Commandobunker van de Atlantikwall in de duinen, slot Haamstede in de beschutte bossen van de Duinzoom en niet te vergeten de Karolingische ringwalburg als landschappelijk monument in het hart van Burgh-Haamstede.

We willen kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede verder ontwikkelen. De identiteit van Burgh-Haamstede c.q. de Kop van Schouwen als plek waar natuur en cultuur elkaar zo nadrukkelijk omarmen zien we als een krachtige inspiratiebron die we willen koesteren en waar we uit kunnen putten om het culturele leven van Burgh-Haamstede van nieuwe impulsen te voorzien.

Als samenleving staan we voor grote opgaven, ecologisch, economisch en sociaal. Ook in Burgh-Haamstede. Al het moois dat de unieke omarming van natuur en cultuur hier op deze plek al heeft voortgebracht is een zegen, maar ook een zorg. Hoe zorgen we ervoor dat al dat moois behouden blijft? En ook de bron kan zijn voor nieuwe omarmingen? Juist kunst en cultuur dragen het in zich om verbindingen te maken en onverwachte oplossingen aan te dragen voor de opgaven waar we voor staan. Om van degeneratie naar renegeneratie te komen.

Het begrip cultuur heeft zowel betrekking op kunst als op erfgoed. Het programma Kunst, Cultuur & Erfgoed dat ons voor ogen staat kent dan ook twee inhoudelijke sporen:

1. De natuur en de sublieme landschappen van de Kop van Schouwen als inspiratiebron voor kunstprogramma's;
2. De (iconische) erfgoedobjecten en cultuurlandschappen beter beleefbaar maken.

Twee inhoudelijke sporen waarlangs we de unieke omarming van natuur en cultuur in onze omgeving kunnen koesteren, gezamenlijk kunnen zoeken naar een nieuwe harmonie tussen mens en natuur en ons prachtige dorp te revitaliseren.

1.2. Kernwaarden

Ontdekken en beleven
Het programma Kunst, Cultuur & Erfgoed dat ons voor ogen staat biedt het publiek (inwoners en toeristen) handvatten om al het moois wat Burgh-Haamstede te bieden heeft op het snijvlak van natuur en cultuur te ontdekken en te beleven.

Bewustworden en activeren
Het natuurschoon, de sublieme landschappen en de rijke cultuurhistorie van Burgh-Haamstede zijn geen vanzelfsprekendheid. Sterker nog, deze bijzondere kwaliteiten worden bedreigd als gevolg van onze consumptiemaatschappij, het massatoerisme en de klimaatverandering. Met kunst- en erfgoedactiviteiten willen we werken aan bewustwording en mensen op een positieve manier activeren: wat kun jij doen om al dit moois voor de toekomst en volgende generaties te behouden? Doe mee, zorg mee! Met het programma Kunst, Cultuur & Erfgoed willen we bijdragen aan een nieuwe mindset: verantwoordelijkheid voelen, meedoen en verbinding zoeken.

Culturele ontmoeting en gastvrijheid
Het programma Kunst, Cultuur & Erfgoed heeft wat ons betreft ook een sociale component. We zetten in op meer culturele ontmoeting. Niet zozeer gericht op afzonderlijke groepjes, maar juist op de verbinding en het samenspel tussen bewoners, kunstenaars en kunst- en erfgoedliefhebbers. De Kunstschouw is een mooi voorbeeld van hoe dat kan; de gastvrijheid, de positieve energie en de sfeer die we daar ervaren smaakt naar meer. Als het even kan het jaar rond.

Verbinding zoeken
We leven op (de Kop van) een eiland, maar we opereren niet geisoleerd. Binnen Burgh-Haamstede staat iedere cultuur- en erfgoedorganisatie voor zijn eigen aanpak, maar we zoeken naar verbinding om het geheel meer te laten zijn dan de som der delen. Samen sterk om het culturele leven op een hoger plan te krijgen. Ook zoeken we verbinding met ontwikkelingen, programma's en initiatieven op het eiland en in Zeeland, waar mogelijk en zinvol.

1.3. Het concept Landschapspark Burgh-Haamstede als richtsnoer

Als onderdeel van de verdere uitwerking van de Dorpsvisie heeft de projectgroep Positionering een overkoepelend verhaal voor Burgh-Haamstede opgesteld: Landschapspark Burgh-Haamstede (voorheen Park Burgh-Haamstede). Het overkoepelende verhaal van Landschapspark Burgh-Haamstede kan richting geven aan de verdere ontwikkeling van de Kop van Schouwen als geheel.

Kernelementen van Landschapspark Burgh-Haamstede zijn:

- Waar zijn we trots op? Dat is vooral de prachtige omgeving; het gevarieerde geheel van sublieme landschappen. Burgh-Haamstede ligt te midden van verschillende grote landschapsparken: Unesco Geopark Schelde Delta i.o., Nationaal Park Oosterschelde, Natura 2000 kust / Kop van Schouwen. Ambitie: 'Landschapspark Burgh-Haamstede verbindt vele parken'.
- Wat bindt ons in Burgh-Haamstede? Het leven, wonen en werken in en nabij de overweldigende natuur en de landschappen. In verschillende dorpskernen met eigen

identiteiten, maar die ook met een lint aan elkaar verbonden zijn. Het idee van (Landschaps-)park Burgh-Haamstede is de verbinding tussen de kernen te versterken met de Dorpsas. Dat betreft primair het lint Haamstede - Burgh - Westenschouwen. Maar ook daarop een aantal dwarsassen, waaronder de verbinding met Burghsluis en Nieuw-Haamstede. Inzet van de Dorpsas is versterking van de ruimtelijke kwaliteit/beleving en verbetering van het verblijfsklimaat; ruimte voor ontmoeting!

Het concept van Landschapspark Burgh-Haamstede biedt goede aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling van ons programma Kunst, Cultuur & Erfgoed.

1.4. Doelgroepen

We richten ons op verschillende doelgroepen:

- Inwoners van Burgh-Haamstede zelf. Niet alleen als consument, maar ook als actieve burgers die onderdeel zijn van het culturele netwerk en betrokken zijn bij projecten en organisaties.
- Bezoekers uit Schouwen-Duiveland en Midden-Zeeland, die te interesseren zijn voor aansprekende activiteiten.
- Toeristen, zowel de toeristen die al op het eiland verblijven als voor kunst- en erfgoedliefhebbers die voor een – liefst meerdaags – bezoek aan het cultuuraanbod van Burgh-Haamstede te interesseren zijn. We mikken niet op de grote aantallen, maar op kwaliteitstoerisme.

1.5. Programmaplan als beginpunt; geen eindpunt

Het Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025 dat we al dan niet in aangepaste vorm hopen vast te stellen zien we niet als een eindpunt, maar als beginpunt. Een beginpunt dat richting geeft aan de ambitie om het culturele leven hier verder te versterken. Een beginpunt aan de hand waarvan eerste (sleutel-)projecten kunnen worden uitgevoerd. Een beginpunt ook van organisatorische samenwerking waarmee de samenhang tussen projecten kan worden bewaakt, waarmee de meerwaarde van gezamenlijkheid kan worden benut en waarmee ook weer nieuwe projecten en initiatieven kunnen worden aangezwengeld.

2. Sleutelprojecten

2.1. Cultureel Laden Dorpsas; cultureel profiel openbare ruimte

Een onderscheidend cultureel profiel voor de Dorpsas
We onderschrijven de ambitie vanuit de Dorpsas om toe te werken naar een herinrichting van de Dorpsas. We bepleiten een herinrichting die bijdraagt aan het versterken van de identiteit van Burgh-Haamstede als plek waar natuur en cultuur elkaar omarmen en die uitnodigt tot culturele ontmoeting tussen bewoners, kunstenaars en cultuurliefhebbers. Wij zien graag dat de herinrichting van de Dorpsas een onderscheidend cultuurprofiel krijgt waarin de specifieke kunst- en erfgoedkwaliteiten van Burgh-Haamstede worden opgenomen.

Een herinrichting van de Dorpsas met een onderscheidend cultuurprofiel omvat wat ons betreft de onderstaande (nader uit te werken) opgaven:

A. Symbiose van natuur & cultuur als richtinggevend element in de ontwerpopdracht
B. Openluchtpodia
C. Kunst in de openbare ruimte
D. Placemaking en programmering

A. Symbiose van natuur & cultuur als richtinggevend element in de ontwerpopdracht
De herinrichting van de openbare ruimte van de Dorpsas getuigt qua vormgeving en materiaalgebruik van de unieke identiteit van Burgh-Haamstede als plek waar natuur en cultuur elkaar omarmen. We geven in overweging om de symbiose tussen natuur & cultuur niet alleen op te nemen in de ontwerpopdracht, maar ook om een kunstenaar te betrekken die de herinrichting van de openbare ruimte voorziet van (een reeks) kunstzinnige ingrepen die de symbiose tussen natuur & cultuur verbeelden. Gedacht kan worden aan een verbijzondering van de openbare ruimte waarin het thema Water centraal staat. Waterkunstwerken die relevante en toepasselijke eigenschappen en vraagstukken van water aan de orde stellen en verbeelden, zoals: de loop van de oude duinstroom weer zichtbaar, het vraagstuk van de zoetwaterhuishouding en van klimaatadaptief waterbeheer, de dreiging van de zeespiegelstijging. En op verblijfsplekken ook speelse waterelementen voor kinderen. Verder kan in het ontwerp voor de herinrichting gespeeld worden met erfgoedelementen, zoals de historische tramlijn die destijds het beeld van de Dorpsas bepaalde.

Referentie:
Kunstpark Den Haag

Referentie:
Watertafel Artisplein

B. Openluchtpodia

Als onderdeel van de herinrichting stellen we voor om op enkele, aantrekkelijk gelegen plekken aan de Dorpsas informele buitenpodia te realiseren voor optredens: performances, muziekvoorstellingen, stand-up comedians, koren, openbare repetities, living statues enz. Met lokaal talent, maar ook in het kader van festivals en evenementen te programmeren met professionele podiumkunst.

De ringwalburg is een unieke plek nabij de Dorpsas die benut kan worden voor grootschaliger buitenoptredens en (film-, theater-, muziek-)voorstellingen. Een betere publieksbeleving van de ringwalburg (het verhaal van de 9e -eeuwse Karolingische burcht) met ruimte voor buitenkunst in combinatie met uitbreiding van de Burghse Schoole zien we overigens als een afzonderlijk sleutelproject waar de komende jaren uitvoering aan kan worden gegeven (zie paragraaf 2.3.). Aan de Dorpsas zelf zou het goed zijn om nog op een of twee plekken kleinschalige buitenkunst mogelijk te maken met een prikkelend podium. Als geïntegreerd onderdeel van de openbare ruimte, mogelijk in de vorm van een kunstwerk.

Referentie: kunstwerk de Dome
(Kevin van Braak), Middelburg)

Referentie: kunstwerk Hoi-berg (Ida van der Lee), Hoogland

C. Kunst in de openbare ruimte

De Bewaerschole en Kunstschouw organiseren projecten kunst in de openbare ruimte waarbij kunstenaars zich laten inspireren door de pracht van de natuur en de sublieme landschappen die zo kenmerkend zijn voor de Kop van Schouwen. We stellen voor om in het ontwerp van de herinrichting van de openbare ruimte van de Dorpsas een aantal plekken te integreren waar deze kunst in de openbare ruimte kan worden geplaatst en gepresenteerd.

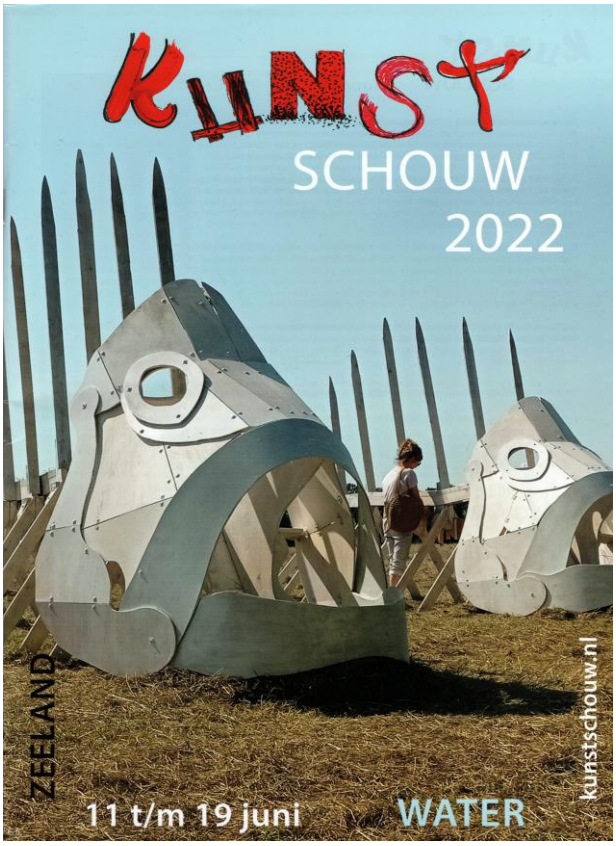

De Kunstschouw is een manifestatie die hedendaagse kunst van zo'n 200 jaarlijks wisselende kunstenaars uit binnen- en buitenland verbindt met unieke locaties binnen en buiten op de Kop van Schouwen. Kunst uit heel Nederland, België, Duitsland en van overzee krijgt een andere dimensie tegen de achtergrond van duinen of andere sublieme landschappen, op prachtige plekken in de authentieke ringdorpen, in een boerenschuur of kerk en op privélocaties die tijdelijk toegankelijk zijn voor het publiek. De Kunstschouw trekt jaarlijks duizenden geïnteresseerde bezoekers, waaronder ook 'speurende' galeriehouders, kunstorganisaties en bedrijven. Voor de kunstenaars ontstaan hier nieuwe kansen en mogelijkheden.

Voor de Kunstschouw is het idee om als spin-off van de jaarlijkse manifestatie een of meer buitenwerken een jaar te laten staan op een aantrekkelijke plek aan de Dorpsas. Dat zou

kunnen in de vorm van een informele beeldentuin, of beter gezegd een openbaar toegankelijk buitendepot, waar jaarlijks steeds weer andere kunstwerken kunnen worden getoond. Als locatie voor het buitendepot is de Beatrixweide in beeld, een uitstekend plek hiervoor.

De Bewaerschole heeft het initiatief genomen voor een grootschalig project kunst in de openbare ruimte: The Future Has Many Histories (TFHMH). Hiervoor zijn kunstenaars uit binnen en buitenland uitgenodigd om buitenkunstwerken te realiseren. De Bewaerschole heeft hiervoor een aantal locaties geselecteerd in en rond Burgh-Haamstede, met een zwaartepunt op plekken langs de Dorpsas. Het Mondriaanfonds heeft voor het programma een subsidie van € 220.000, - verleend. Aanvullende subsidies zijn verkregen van de gemeente Schouwen-Duiveland, Provincie Zeeland, Prins Bernhard Cultuurfonds en KNHM Foundation/Kern met Pit. De locaties voor de buitenkunst worden in goed overleg met de gemeente en provincie bepaald. Het is wenselijk de plekken voor deze beelden zo goed mogelijk te integreren in het ontwerp voor de herinrichting van de Dorpsas.

Kunstwerk Tekenen Van Veranderen (Marinus van Dijke) in het kader van TFHMH

D. Placemaking en programmering

Voordat de herinrichting van de Dorpsas daadwerkelijk gerealiseerd is zijn we een paar jaar verder. Ondertussen kan alvast begonnen worden met het cultureel laden van de Dorpsas met actieve programmering.

De Ondernemersvereniging Burgh-Haamstede is al een initiatief gestart dat helemaal past in het cultureel laden van de Dorpsas: het Parkstoelen Project. Ontstaan vanuit de planontwikkeling voor (landschaps-)Park Burgh-Haamstede en bedoeld om op een creatieve manier ontmoeting te stimuleren en met elkaar het gesprek aan te gaan, bijvoorbeeld over het versterken van het kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede.

Het zou goed zijn wanneer ook culturele organisaties in de openbare ruimte van de Dorpsas culturele initiatieven ontplooien. Bijvoorbeeld de Bibliotheek met een buitenboekenmarkt, de Kunstschouw met een eerste proeve van een buitendepot (Beatrixweide?) en De Witte van Haemstede met openluchtconcerten, play-inns enz., in het kader van hun 140-jarig bestaan in 2023.

Wat hebben we nodig?
Voor het sleutelproject *Cultureel Laden Dorpsas; herinrichting openbare* hebben we de ambities zoals in dit sleutelproject genoemd inmiddels al ingebracht bij de projectgroep Stedenbouwkundig- en Beeldkwaliteitsplan. Aan dit plan wordt momenteel de laatste hand wordt gelegd. Vervolgens is het zaak om bij de opdrachtformulering en de ontwerpfase van een herinrichtingsplan voor de Dorpsas te bewerkstelligen dat het beoogde culturele profiel van de Dorpsas daadwerkelijk tot uitdrukking komt. Daarvoor is nodig dat een werkgroep met betrokken partijen uit het culturele veld actief meedenkt en dat een vertegenwoordiger van die werkgroep een plek krijgt in de projectorganisatie van de herinrichting. Aan de betrokkenheid van het culturele veld bij het input geven aan en het opstellen van het herinrichtingsplan zijn als zodanig geen kosten verbonden.

Voor wat betreft de kosten voor ontwerp en uitvoering van de verschillende elementen van het cultureel profiel van de Dorpsas is het nu te vroeg om bedragen te noemen. Pas in een later stadium wordt duidelijk wat de kosten zijn van:

- Ontwerp en uitvoering van (bijvoorbeeld) de waterkunstwerken;
- Ontwerp en uitvoering van de buitenpodia.

Voor deze projecten is het mogelijk (co-)financiering te genereren bij provinciale en landelijke fondsen.

Ten aanzien van de kosten van kunst in de openbare ruimte merken we op dat:

- met het project The Future Has Many Histories (Bewaerschole) reeds budget gegenereerd is voor ontwerp en uitvoering van een reeks kunstwerken langs de

Dorpsas. Van belang is wel dat de gemeente meewerkt aan het aanwijzen en beschikbaar maken van de plekken voor kunstwerken en de vergunningverlening daarvoor.
- het idee van een buitendepot voor kunstwerken van de Kunstschouw geen hoge uitvoeringskosten vraagt. Voor zover daar kosten mee gemoed zijn (o.a. transportkosten, een 'sta-vergoeding' voor de kunstenaars) kunnen deze gedekt worden uit het programmeringsbudget Cultureel Laden Dorpsas (zie onder).

Voor het onderdeel Placemaking en programmering stellen we voor in de periode 2023-2025 een jaarlijks budget van ca. € 15.000,- beschikbaar te krijgen. In totaal voor de komende 3 jaar dus € 45.000,-. Wanneer de gemeente bereid is hiervan een basisbudget van jaarlijks € 5.000,- beschikbaar te stellen (in totaal voor 3 jaar dus € 15.000,-), dan gaat dat helpen om cofinanciering op te halen bij eilandelijke en provinciale fondsen.

2.2. Versterking publieksbeleving ringwalburg & Burghse Schoole

Combinatie van iconisch erfgoed en een sterk museum

De 9e -eeuwse Karolingische ringwalburg in Burgh is een uniek landschappelijk monument dat de status van archeologisch rijksmonument heeft. Aan de zichtbaarheid en beleefbaarheid valt nog veel te verbeteren. Het monument ligt er enigszins verweesd en verrommeld bij. De ambitie is het achterstallig onderhoud weg te werken en dit archeologisch monument letterlijk en figuurlijk weer goed in vorm te krijgen. Daarnaast is de ambitie om het verhaal van de ringwalburg als versterkte nederzetting waarin de bewoners zich moesten verdedigen tegen plunderende Vikingen, beter beleefbaar te maken.

Museum De Burghse Schoole (Stichting Westenschouwen Kultureel; SWK)) heeft een globaal plan opgesteld om de ringwalburg beter zichtbaar en beleefbaar te maken. Het verder uitwerken van dit plan en vervolgens de uitvoering daarvan zien wij als een sleutelproject om Kunst, Cultuur & Erfgoed in Burgh Haamstede de komende jaren te versterken. Dit plan sluit uitstekend aan op de visie die we voor versterking van het culturele leven in Burgh-Haamstede hebben ontwikkeld.

Museum De Burghse Schoole(onderdeel van SWK) is gelegen naast de ringwalburg. Het museum wil haar museale performance verder verbeteren, o.a. door de verbinding tussen binnen en buiten beter leggen. In deze visie wil het museum ook de functie als bezoekerscentrum van de Karolingische ringwalburg verder versterken. Museum De Burghse Schoole heeft een plan klaar liggen om de naastgelegen bovenmeesterwoning bij het museum te trekken. Met deze ambities is een algehele herinrichting en upgrading van presentaties en publieksvoorzieningen in het museum nodig.

Wij zien de verbetering van de zichtbaarheid en beleefbaarheid van de ringwalburg en de uitbreiding, herinrichting en upgrading van Museum De Burghse Schoole als één integraal sleutelproject van het Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025, bestaande uit twee nauw samenhangende deelprojecten.

Deelproject Ringwalburg beter zichtbaar en beleefbaar

Het plan voor het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de ringwalburg dat Museum De Burghse Schoole al op hoofdlijnen heeft opgesteld, voorziet in de volgende onderdelen:

- In goede vorm krijgen van het archeologisch rijksmonument (strak trekken wal, reconstructie stuk en palissade weer herstellen, (knuppel-)paden weer upgraden).
- Informatievoorziening; fysiek en online/digitaal met QR-codes en App.
- Reconstructie verdedigingsgracht en palissade voorzien van een visualisatie van de bebouwing in de nederzetting van destijds. Mogelijk in de vorm van contouren van 1 of 2 woningen/boerderijtjes, hufterproof uitgevoerd in cortenstaal. Tevens te gebruiken als podium, overkapping voor buitenoptredens (zie ook Sleutelproject Cultureel Laden Dorpsas).

Voor wat betreft het upgraden van het stuk verdedigingsgracht kan worden onderzocht met SBB en het Waterschap of deze waterpartij ook een rol kan spelen in het vraagstuk van de waterhuishouding ter plaatse. Mocht dit mogelijk zijn dan liggen er goede kansen voor het aanboren van externe financiering via de zogenoemde rijksregeling Erfgoeddeal. Aanvragen kunnen vanaf september 2023 worden ingediend.

Voor het deelproject Ringwalburg beter zichtbaar en beleefbaar is nu eerst aan de orde om het plan verder uit te werken in samenspraak met SBB, gemeente en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE). Daarbij is nodig dat een eerste ontwerp wordt gemaakt, voorzien van een globale kostenraming. Een en ander te vertalen in een bidbook, aan de hand waarvan de fondswerving kan worden opgepakt.

Deelproject doorontwikkeling Museum De Burghse Schoole

De Burghse Schoole heeft een toekomstplan opgesteld om het museum op een hoger plan te tillen en een groter publiek te bereiken. De Burghse Schoole wil zich verder ontwikkelen door de brug te slaan tussen:

- Binnen en buiten
- Oud en nieuw
- Jong en oud

Voor wat betreft binnen en buiten wil De Burghse Schoole de verbinding leggen tussen wat er binnen getoond wordt (collectie en presentaties) en wat er buiten te zien en te beleven is. De Burghse Schoole wil het vertrek- en knooppunt zijn van erfgoedwandelingen in de omgeving. De ringwalburg wordt daarbij gezien als erfgoedbeleving van de buitencategorie, waarvan het museum het bezoekerscentrum vormt. In het bezoekerscentrum wordt het verhaal van de Karolingische ringwalburg verder uitgediept.

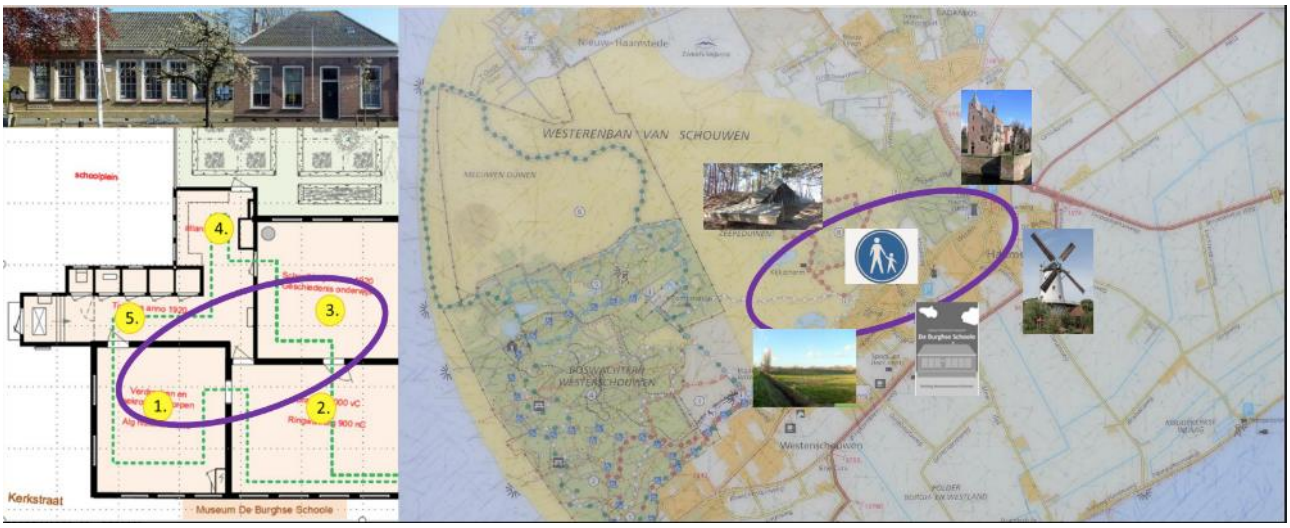

Door de relatie binnen – buiten te leggen kan De Burghse Schoole ook de verbinding maken met erfgoedpresentaties op heel het eiland en zelfs nog breder. De erfgoedlijnen die Erfgoed Zeeland hiervoor heeft opgesteld bieden hier een goed aanknopingspunt voor. Volgens Erfgoed Zeeland is het zelfs goed denkbaar dat Museum De Burghse Schoole de functie krijgt van eilandelijk en zelfs Zeeuws bezoekerscentrum van de erfgoedlijn Burchten & Kastelen. Als bezoekerscentrum en het monument van de Ringwalburg kan ook aansluiting worden gezocht op Europese heritage trails, in dit geval de Viking Route: https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/the-viking-routes.

Voor wat betreft de brug tussen oud en nieuw wil Museum De Burghse Schoole inzetten op nieuwe presentatietechnieken waarbij cultuurhistorische verhalen van Burgh-Haamstede en erfgoedobjecten voorzien worden van eigentijdse presentatietechnieken met o.a. virtual reality, videoprojecties, touchscreens en augmented reality. Met de nieuwe presentatietechnieken wil De Burghse Schoole ook jong publiek binnenhalen.

Om de ambities waar te kunnen maken is uitbreiding nodig. Al langere tijd wordt gesproken over uitbreiding met de vrijgekomen, naastgelegen bovenmeesterwoning. Daarmee kunnen school en bovenmeesterwoning weer één geheel vormen. Beide panden zijn rijksmonumenten. Het pand van De Burghse Schoole is eigendom van Stichting Renesse; de bovenmeesterwoning (nu nog eigendom van de gemeente) zou dan ook aan stichting Renesse moeten worden overgedragen. Onderdeel van het plan is verder om annex aan het museum café een theetuin te realiseren.

Voor de doorontwikkeling van Museum De Burghse Schoole is nu eerst aan de orde om het plan voor uitbreiding en herinrichting met nieuwe presentaties en publieksvoorzieningen verder uit te werken, in samenspraak met de gemeente en Stichting Renesse. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden in:

- Bouwkundig: samenvoeging van de twee panden + interieurontwerp.
- Ontwerp van de museale presentaties, multimediaal.

Wat hebben we nodig?
Het sleutelproject *Versterking publieksbeleving ringwalburg & Burghse Schoole* betreft in eerste instantie een volgende stap in de planontwikkeling. Voor het deelproject Ringwalburg beter zichtbaar en ervaarbaar zal onder regie van Museum De Burghse Schoole en in samenspraak met gemeente, SBB, Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), Waterschap en Erfgoed Zeeland een ontwerp gemaakt moeten worden van de beoogde erfgoedbeleving van de Ringwalburg. Hiervoor is een ervaren ontwerper nodig die behalve een schetsontwerp ook een globale investeringsraming maakt. Op te leveren in de vorm van een bidbook t.b.v. fondswerving.

Het is wenselijk een ontwerper te zoeken die niet alleen ervaring heeft met buitenpresentaties, maar ook met (museale) binnenpresentaties. Die ontwerper kan dan namelijk ook het schetsontwerp met globale investeringsraming (in de vorm van een bidbook) maken voor het deelproject Doorontwikkeling Burghse Schoole; vernieuwing van de museale inrichting.

Voor de beoogde samenvoeging van beide panden tot één geheel, inclusief interieurontwerp wordt een beroep gedaan op een bouwkundige van (of aan te trekken door) de gemeente.

Waar voor de planontwikkeling van beide deelprojecten bij voorkeur gewerkt wordt met één ontwerper, zo is het ook wenselijk om voor beide deelprojecten één projectleider aan te trekken. Op die manier wordt geborgd dat beide deelprojecten in samenhang worden uitgevoerd. De opdracht aan de projectleider is dan:
- Beide deelprojecten aansturen, inclusief het betrekken van stakeholders (SBB, RCE, gemeente, Stichting Renesse) .
- Zorgdragen voor het maken van afspraken van met SBB over het wegwerken van achterstallig onderhoud en het in goede vorm krijgen van de ringwalburg.
- Zorgdragen voor het opleveren van resultaten m.b.t. het samenvoegen van schoolgebouw en bovenmeesterwoning met gemeente en Stichting Renesse.
- Het tijdig gereed krijgen van een ontwerp publieksbeleving ringwalburg en museale inrichting Burghse Schoole.
- Het opstellen van een dekkingsplan voor de investeringslasten van beide deelprojecten.
- Het voorbereiden en in gang zetten van fondswerving.
- Het doordenken van beide deelprojecten op consequenties voor de exploitatie van Museum De Burghse Schoole, in samenspraak met het bestuur van het museum.

Om het haalbaarheidsonderzoek mogelijk te maken denken dat indicatief de volgende planontwikkelingskosten moeten worden gemaakt:
- Projectleider:
    - Aansturen planontwikkeling ringwalburg: € 12.500,-
    - Aansturen doorontwikkeling Museum De Burghse Schoole € 12.500,-
- Ontwerper:
    - Schetsontwerp + kostenraming publieksbeleving ringwalburg € 12.500,-
    - Schetsontwerp + kostenraming museale presentatie museum € 12.500,-

Totaal: € 50.000,-

Het bestuur van Museum De Burghse Schoole (i.c. Stichting Westenschouwen Kultureel) zien we als opdrachtgever.

2.3. Kunst- en erfgoedroutes

Fiets- en wandelroutes
Burgh-Haamstede kent nu al een interessant aanbod aan bijzondere kunstwerken en erfgoedobjecten, zowel langs de Dorpsas als in het buitengebied en de andere kernen (Burghsluis en Nieuw-Haamstede). En zeker voor wat betreft de Dorpsas wordt dit aanbod de komende jaren verder verdicht en verrijkt. Het idee is om de kunstwerken en erfgoedobjecten voor het publiek te ontsluiten met fiets- en wandelroutes.

Erfgoedroutes: Dorpsas en buitengebied
Museum De Burghse Schoole heeft vorig jaar een erfgoed-wandelroute gepresenteerd (als onderdeel van eilandbreed project om vanuit alle musea op Schouwen-Duiveland erfgoedwandelroutes aan te bieden). De erfgoedwandelroute van Museum De Burghse Schoole is nu alleen in gedrukte vorm beschikbaar. Het is wenselijk deze erfgoedwandelroute ook te vertalen in een online versie die mensen met hun GSM kunnen volgen. De verschillende erfgoedobjecten langs de route kunnen worden voorzien van QR-codes waarin achtergrondinformatie kan worden gegeven. Museum De Burghse Schoole heeft enkele jaren geleden ook al een prove van online wandelroute gemaakt, met QR-codes en verhalen per erfgoedobject met beeldmateriaal en voice-over. Dit materiaal kan worden hergebruikt en waar nodig gestroomlijnd en geprofessionaliseerd.

De erfgoedwandelroute van Museum De Burghse Schoole slingert langs de Dorpsas van Burgh Haamstede. Het is wenselijk om ook een erfgoedfietsroute te ontwikkelen die ook langs de bijzondere erfgoedobjecten in het buitengebied (cultuurlandschappen, Oosterscheldekering, Uitkijktoren) en de kernen Burghsluis (haventje, Plompetoren, verdronken dorpen, inlagen) en Nieuw-Haamstede (Vuurtoren, vliegveld) voert. Ook hier: niet alleen gedrukte versie, maar juist en vooral online met QR-codes bij de belangrijkste points of interest).

Kunstroutes: Dorpsas en buitengebied
Ook voor de reeds aanwezige en nog te plaatsen kunstwerken in de openbare ruimte is het idee om een wandelroute en fietsroute te ontwikkelen met achtergrondinformatie over de kunstwerken.

Waar de erfgoedroutes starten bij Museum De Burghse Schoole, kunnen de kunstroutes starten bij de Bewaerschole. De wandelroute voert dan langs de kunstwerken in de openbare ruimte van de Dorpsas. De fietsroute voert ook door het buitengebied en komt langs alle kernen, dus de meer excentrisch gelegen kernen Burghsluis en Nieuw-Haamstede.

Zowel de kunstwandelroute als de kunstfietsroute voeren het publiek langs de hedendaagse kunstwerken zoals die momenteel met het programma The Future Has Many Histories worden gerealiseerd, maar ook langs de meer historische kunstwerken die op initiatief van Stichting Renesse in elk van de 5 kernen zijn geplaatst. Voor wat betreft de beeldenreeks van The Future Has Many Histories moet in de route-informatie wel duidelijk zijn dat het hier om een samenhangende reeks gaat. Het ligt dan voor de hand om de Bewaerschole de informatievoorziening van deze kunstwerken te laten verzorgen.

Ook de kunstroutes komen in gedrukte vorm en in een online versie en moeten van eenzelfde kwaliteit zijn als de erfgoedroutes. Een inhoudelijke uitdaging is om in alle routes (zowel erfgoed als kunst) in de informatievoorziening te spelen met het kernthema van de symbiose

tussen natuur & cultuur. Met het appèl dat deze schoonheid geen vanzelfsprekendheid is en actieve zorg en aandacht behoeft.

Wat hebben we nodig?
We stellen voor een werkgroep samen te stellen die de content van zowel de kunstroutes als de erfgoedroutes verder uitwerkt onder begeleiding van een ervaren ontwerper / route-ontwikkelaar. De werkgroep kan bestaan uit:

- Vertegenwoordiging van Museum De Burghse Schoole
- Vertegenwoordiging van de Bewaerschole
- Ontwerper

Voor de inzet van de ontwerper ramen wij indicatief een bedrag van € 12.500,-. Het resultaat moet bestaan uit een ontwerp voor alle routes (4 stuks) en een begroting voor uitvoeringskosten (productiekosten, druk, aanbrengen QR-codes). Aan de hand van het bidbook kunnen voor de uitvoeringskosten fondsen worden benaderd. De kosten voor de ontwerper komen dan voor rekening van de gemeente.

2.4. Collectieve promotie en marketing

Gezamenlijke aanpak
Alle organisaties blijven verantwoordelijk voor hun eigen promotie en marketing. Niettemin is het wenselijk om het gehele aanbod van kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede beter in de markt te zetten. Daartoe kan het culturele veld eigen collectieve promotie- en marketingactiviteiten ontwikkelen, maar ook aansluiting zoeken bij andere organisaties die zich toeleggen op promotie- en marketing van Burgh-Haamstede en Schouwen-Duiveland als geheel of die gericht zijn op specifieke doelgroepen.

Eigen collectieve promotie- en marketingactiviteiten
Concreet stellen we voor gezamenlijk te werken aan:

- Een format voor het systematisch verzamelen van gegevens over kunst-, cultuur- en erfgoedactiviteiten ten behoeve van verschillende uitagenda's.
- Open dagen, waarbij de culturele organisaties in Burgh-Haamstede hun deuren open zetten voor het publiek, gratis toegankelijk en met een promotiecampagne. Vergelijk bijvoorbeeld de Culturele Zondagen in steden al Middelburg en Utrecht. Zou ook kunnen in een meer geconcentreerde vorm met bijvoorbeeld een openingsdag van het culturele zomerseizoen (medio mei) en openingsdag van het culturele winterseizoen (medio september).
- Het in de markt zetten van kunst en erfgoed fiets- en wandelroutes.

Aansluiting zoeken bij andere organisatie voor promotie- en marketing
Het is wenselijk de gegevens over het kunst,-, cultuur- en erfgoedaanbod niet met een eigen uitagenda in de markt te zetten, maar gericht in te brengen bij:

- Promotie- en marketingactiviteiten van de Dorpsraad / OVBH.
- Pers: Wereldregio, PZC, Omroep Schouwen-Duiveland, Omroep Zeeland
- Eilandmarketing Schouwen-Duiveland.
- Zeeuwse Cultuuragenda
- Erfgoed Zeeland voor wat betreft het erfgoedaanbod

Wat hebben we nodig?
We stellen voor een werkgroep Promotie en marketing met 2 of 3 vertegenwoordigers uit het culturele veld van Burgh-Haamstede. Denkbaar is de leden van deze werkgroep jaarlijks te laten rouleren; elk jaar een lid eruit en een nieuw lid erin, zodat continuïteit gewaarborgd blijft.

De meeste activiteiten van de werkgroep Promotie en marketing vragen geen budget, maar afspraken en acties. Alleen voor het initiatief van een Culturele Zondag is wel een bescheiden uitvoeringsbudget nodig om op die dagen iets extra's aan programmering te kunnen doen en om een publiciteitscampagne op te zetten. We denken aan een bedrag van € 5.000,- voor een eerste jaar; bij gebleken succes voor volgende edities uit externe bronnen te financieren (fondsen, BIZ).

2.5. Haalbaarheidsonderzoek Cultuurhuisnetwerk

Visie op de culturele infrastructuur van Burgh-Haamstede
Vanuit de visie die we hebben ontwikkeld op het versterken van kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede speelt het stimuleren van culturele ontmoeting een belangrijke rol. Culturele ontmoeting als samenspel tussen bewoners, kunst- en cultuurliefhebbers van overal vandaan en kunstenaars. Culturele ontmoeting vindt plaats op locaties waar ook kunst gepresenteerd kan worden (voorstellingen, tentoonstellingen, debatten, presentaties, performances, filmvertoningen, voordrachten, literatuurbijeenkomsten, enz.). Vanuit deze gedachte hebben we gekeken naar wat er aan locaties voor culturele ontmoeting en presentaties al voorhanden is:

- Monumentale kerk van Haamstede voor grote bijeenkomsten en optredens (goede akoestiek);
- Monumentale kerk van Burgh, kleinere zaal voor kleinere bijeenkomsten, optredens en tentoonstellingen;
- Monumentale kerk OLV-ter Zee voor middelgrote bijeenkomsten en optredens;
- Museum De Burghse Schoole (na uitbreiding ook met goede horeca en theetuin);
- De Bewaerschole voor tentoonstellingen;
- De Schutse, met grote zaal, kleine zaal, bibliotheek en kinderopvang.

Met uitzondering van De Schutse liggen alle genoemde voorzieningen voor culturele ontmoeting en presentaties aan de Dorpsas. De Schutse ligt enigszins achteraf in een woonwijk.

Vanuit bovenstaande observatie zijn we op het idee gekomen om te onderzoeken of en zo ja hoe de functies die De Schutse vervult op een andere plek beter tot hun recht kunnen komen. Een plek aan de Dorpsas wel te verstaan. En dan niet als een standalone voorziening, maar als onderdeel van een Cultuurhuisnetwerk van verschillende voorzieningen. Een Cultuurhuisnetwerk dat in samenhang en mogelijk vanuit één organisatie kan worden geprogrammeerd. Er ligt al een aantal mooie presentatie- en ontmoetingsplekken aan de Dorpsas en hoe sterk zou het zijn wanneer daar een nieuwe presentatie- en ontmoetingsplek aan kan worden toegevoegd, als centraal punt van het Cultuurhuisnetwerk, gelegen aan de Dorpsas. Een nieuw kloppend hart voor (culturele) ontmoeting; impuls voor de revitalisering van het dorp!

Globaal programma centrale voorziening Cultuurhuisnetwerk
Zo'n nieuwe presentatie- en ontmoetingsplek als knooppunt van het Cultuurhuisnetwerk zou globaal de volgende onderdelen moeten bevatten:

- Kleine, goed geoutilleerde, sfeervolle vlakke vloerzaal van max. 100 zitplaatsen, tevens te gebruiken als filmhuis;
- Ruimte voor de Bibliotheek;
- Horeca/foyer;
- Multifunctionele vergaderruimte.

Ruimte voor grote bijeenkomsten en concerten hoeft niet in een nieuwe centrale voorziening van het Cultuurhuisnetwerk opgenomen te worden, want die kunnen geprogrammeerd worden in de monumentale kerk van Haamstede en/of de OLV-kerk ter Zee. Ook een tentoonstellingsruimte is niet nodig in de centrale voorziening van het Cultuurhuisnetwerk, want daarin wordt al voorzien met het kerkje van Burgh en de ruimten van de Bewaerschole en de Burghse Schoole.

Mogelijke locaties
We zien dus kansen voor een nieuwe centrale voorziening van een Cultuurhuisnetwerk waarin ook andere locaties opgenomen zijn. Net als die andere locaties zou de centrale voorziening gelegen moeten zijn aan de Dorpsas. Daarbij zien wij in ieder geval twee mogelijke locaties:

- De locatie Noordstraat 34-36, inclusief de achtergelegen voormalige bollenschuur. Met een verbindende (glazen?) ruimte tussen het woonhuis en de schuur lijkt het mogelijk het beoogde programma van de centrale Cultuurhuisvoorziening hier te realiseren. Wij realiseren ons dat deze locatie (of een deel daarvan) ook behoort tot het zoekgebied van de Market Plaza planontwikkeling. Niettemin: een centrale cultuurhuisvoorziening op deze plek betekent niet alleen een aantrekkelijke herbestemming van twee karakteristieke panden maar ook een fraaie, cultuur & erfgoed entree aan het begin van de Dorpsas.
- De locatie van de oude busremise, die nu (nog) geïncorporeerd is in het huidige Market Plaza complex. In het geval Market Plaza verhuist, zou de oude busremise als karakteristiek gebouw weer in volle glorie zichtbaar gemaakt kunnen worden en – al dan niet met aanvullende nieuwbouw - een aantrekkelijke herbestemming kunnen krijgen als centraal punt van het Cultuurhuisnetwerk. Op een prachtig plek aan de Dorpsas, zeer centraal gelegen in het hart van het 5-kernige Burgh-Haamstede.

Herontwikkeling locatie De Schutse
Met een nieuwe centrale voorziening van het Cultuurhuisnetwerk komt de functie van de Schutse te vervallen. Daarmee ontstaat (een nog grotere) inbreidingslocatie voor woningbouw. Dit kan een kostendrager zijn voor de investeringslast van het Cultuurhuisnetwerk (nieuwbouw centrale voorziening + verbetering bestaande locaties voor zover noodzakelijk).

Wat hebben we nodig?
We realiseren ons dat het idee van een Cultuurhuisnetwerk met een nieuwe centrale voorziening aan de Dorpsas nog aan alle kanten onderzocht moet worden. Het is dus zeker nog geen sleutelproject. Wel is het een interessant idee dat op zijn minst een nadere verkenning waard is. We stellen daarom voor een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren dat inzicht geeft in:

- Het concept van een Cultuurhuisnetwerk;
- Programma van eisen van een nieuwe centrale Cultuurvoorziening aan de Dorpsas;

- Locatiestudie waarin in ieder geval genoemde locaties op haalbaarheid en wenselijkheid worden onderzocht;
- Ontwikkel- en opbrengstpotentie vrijkomende locatie De Schutse;
- Organisatie- en exploitatieopzet Cultuurhuisnetwerk.

Voor de uitvoering van dit haalbaarheidsonderzoek kan hopelijk in de loop van 2023 opdracht gegeven worden aan een extern bureau met specifieke expertise o.h.g.v. herbestemming en organisatie-ontwikkeling Cultuurhuizen/MFA's. Een van de deelnemers aan de miniconferentie van 15 december heeft voorgesteld bureau Boei hiervoor te vragen. Als projectgroep zijn we van mening dat het nu te vroeg is om het al over specifieke bureaus te hebben. Eerst moet duidelijk worden of het voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek Cultuurhuisnetwerk omarmd wordt door de Stuurgroep Dorpsvisie en de gemeente, in welke vorm, wanneer dit wordt uitgevoerd en welke middelen hiervoor beschikbaar worden gesteld. Vervolgens zal met de stakeholders de opdrachtformulering moeten worden geëxpliciteerd en worden bepaald wie opdrachtgever is. Pas daarna is aan de orde welk bureau/welke bureaus worden uitgenodigd om offerte uit te brengen.

Het bureau dat geselecteerd wordt zal de projectleiding van het haalbaarheidsonderzoek op zich nemen. Onderdeel van een plan van aanpak is wat ons betreft een te formeren werkgroep met vertegenwoordigers van:

- Het culturele veld, waaronder de Bibliotheek, Literair café de Geestgronden, De Witte van Haemstede;
- De Schutse en de andere schakels in het Cultuurhuisnetwerk (de drie kerken, de Bewaerschole en de Burghse Schoole)
- De gemeente.

De kosten van het haalbaarheidsonderzoek ramen wij indicatief op € 25.000,-.

3. Organisatie en financiën

3.1 Organisatievorm

Cultuurplatform Burgh-Haamstede
De vraag is welke organisatievorm wenselijk is om uitvoering te geven aan het Programmaplan Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede 2023-2025. Uitgangspunt is dat elke culturele organisatie verantwoordelijk blijft voor haar eigen activiteiten en blijft werken aan een onderscheidende kwaliteit. We stellen daarom voor te kiezen voor een organisatievorm waar alle spelers in het cultuur- en erfgoedveld bij kunnen aanhaken. Een organisatievorm die faciliterend is en die de nodige begeleiding biedt bij het opzetten van gezamenlijke projecten en initiatieven.

Wat ons betreft biedt een platformstructuur met daaronder enkele werkgroepen die gericht aan de slag gaan met collectieve projecten een goed model. De functionele naam van dit platform kan zijn: Cultuurplatform Burgh-Haamstede.

De doelstellingen van het Cultuurplatform Burgh-Haamstede zijn:
- Fungeren als overlegplatform en vertegenwoordiger van alle organisaties op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede.
- (Doen) opstellen en vaststellen van meerjarige programmaplannen en daaruit voortvloeiende gezamenlijke projecten, te beginnen met Programmaplan KC&E B-H 2023-2025.
- Afstemmen, coordineren en begeleiden van de uitvoering van gezamenlijke projecten en activiteiten.

Bij aanvang kent het Cultuurplatform Burgh-Haamstede in ieder geval de volgende werkgroepen:
- Werkgroep Collectieve promotie en marketing.
- Werkgroep Kunst- en Erfgoedroutes.
- Werkgroep Cultureel profiel Dorpsas (herinrichting openbare ruimte + Placemaking en programmering).
- Werkgroep haalbaarheidsonderzoek Cultuurhuisnetwerk.

Het sleutelproject Versterking Publieksbeleving Ringwalburg en Museum De Burghse Schoole valt rechtsreeks onder de verantwoordelijkheid van Stichting Westenschouwen Kultureel (SWK).

Governance
Cultuurplatform Burgh-Haamstede wordt bij voorkeur aangehaakt bij de Dorpsraad Burgh-Haamstede, zodat goede afstemming en samenhang kan worden gezocht bij dorpsbrede ontwikkelingen, de OVBH en de gemeente.

Het Cultuurplatform Burgh-Haamstede volgt de codes Governance Cultuur, Culturele Diversiteit en Fair Practice.

Cultuurplatform Burgh-Haamstede komt in beginsel eens per 2 maanden bijeen, dus 6 keer per jaar. Het voorzitterschap van het Cultuurplatform wisselt jaarlijks. De voorzitter wordt door de leden bij meerderheid van stemmen gekozen.

Deelnemers aan het platform
Aan het Cultuurplatform Burgh-Haamstede kunnen alle organisaties in Burgh-Haamstede deelnemen die actief zijn op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. Wel worden enkele randvoorwaarden gesteld:

- De organisaties moeten een rechtspersoon zijn en ingeschreven staan bij de KvK.
- De organisaties moeten vooraf kenbaar maken dat zij:
    - deel willen nemen aan het Cultuurplatform en dat zij de doelstellingen van het Cultuurplatform onderschrijven;
    - als lid van het Cultuurplatform zich in redelijkheid zullen inspannen om bijeenkomsten van het platform bij te wonen en bij te dragen aan de uitvoering van gezamenlijke projecten en initiatieven.
    - de codes Governance Cultuur, Culturele Diversiteit en Fair Practice onderschrijven en bereid zijn na te gaan wat dat voor hun organisaties betekent en daarnaar te handelen.

Een belangrijk aandachtspunt is nog hoe in het platform en/of in de werkgroepen ook jongeren betrokken kunnen worden.

Kwartiermaken en ondersteunen
Om Cultuurplatform Burgh-Haamstede operationeel te krijgen en eerste stappen te zetten in de sleutelprojecten is het wenselijk een kwartiermaker aan te trekken. Denkbaar is dat deze kwartiermaker voor een eerste jaar het voorzitterschap op zich neemt en in samenspraak met de leden van het Cultuurplatform eerste projecten in gang weet te zetten, in casu de sleutelprojecten zoals benoemd in dit eerste Programmaplan. Naar wij begrepen hebben heeft de gemeente voor 2023 een budget van € 10.000,- gereserveerd voor de invulling van het voorzitterschap van een nader uit te werken samenwerkingsverband voor cultuur en erfgoed in Burgh-Haamstede. Dat nader uit te werken samenwerkingsverband betreft dus in ons voorstel Cultuurplatform Burgh-Haamstede.

Naast het kwartiermaken is het wenselijk om ook duurzaam enige ondersteuning voor het Cultuurplatform beschikbaar te krijgen. Wij kunnen ons voorstellen dat deze behoefte ook bij andere kernen op Schouwen-Duiveland leeft. Graag geven wij in overweging om eilandbreed te gaan werken met een cultuurcoach (1 fte) die dan voor de grotere kernen op het eiland ongeveer een dag per week aan ondersteuning kan bieden aan gezamenlijke cultuur- en erfgoedprogramma's. In het geval van Burgh-Haamstede zou het Cultuurplatform dan een dag per week ondersteuning kunnen krijgen.

Wij merken op dat veel gemeenten in ons land werken met sport- en cultuurcoaches. Het ministerie van OCW draagt 40% bij in de kosten (60% voor rekening gemeente). Wij kunnen ons voorstellen dat het recent aangenomen amendement om behalve voor de eilandelijke musea ook een bedrag vrij te maken voor versterking van culturele organisaties op Schouwen-Duiveland. Met het beschikbare gestelde bedrag van € 160.000,- zou 3 jaar lang een fulltime cultuurcoach aangetrokken kunnen worden …

3.2 Financieel overzicht

Planontwikkelingskosten

Kostenpost	Bedrag	Toelichting	Bijdrage gemeente	Externe financiering
Sleutelproject Cultureel Laden Dorpsas; Cultureel profiel herinrichting openbare ruimte	€ 0,-	Vooralsnog alleen betrokkenheid culturele veld bij planontwikkeling	PM	Cofinanciering uitvoeringskosten via fondsen en regelingen
Haalbaarheidsonderzoek Cultuurhuisnetwerk	€ 25.000,-	Pas wanneer dit onderzoek uitwijst dat een Cultuurhuisnetwerk haalbaar en wenselijk is wordt het een Sleutelproject	100%	PM
Sleutelproject Versterking publieks-beleving ringwalburg & Museum Burghse Schoole	€ 50.000,-	Betreft planontwikkeling 2 deelprojecten met ontwerp + begroting = bidbook	100%	Cofinanciering uitvoeringskosten via fondsen en regelingen

Projectkosten

Kostenpost	Bedrag	Toelichting	Bijdrage gemeente	Externe financiering
Sleutelproject Cultureel Laden Dorpsas; Placemaking en programmering	€ 45.000,-	Project van 3 jaar. Jaarlijks budget van € 15.000,-	€ 15.000,-	€ 30.000,- uit eilandelijke en Zeeuwse fondsen/regelingen
Sleutelproject Kunst- en erfgoedroutes Fietsen en wandelen	€ 12.500,-	Betreft planontwikkeling 4 routes ontwerp + begroting = bidbook	100%	Cofinanciering uitvoeringskosten via fondsen en regelingen
Sleutelproject Collectieve Promotie en marketing; Culturele zondag	€ 5.000,-	Betreft kosten voor een eerste pilotjaar (2023)	100%	Financiering volgende edities (vanaf 2024) via fondsen, BIZ

Organisatiekosten

Kostenpost	Bedrag	Toelichting	Bijdrage gemeente	Externe financiering
Kwartiermaker 2023	€ 10.000,-	Bedrag is reeds beschikbaar	100%	
Meerjarige ondersteuning door Cultuurcoach	PM	Instrument Cultuurcoach is ook voor andere kernen op het eiland interessant. Mogelijke relatie LSD-amendement versterking culturele organisaties	60%	40% OCW

Voor wat betreft de gevraagde bijdragen van de gemeente is van belang op te merken dat niet ten koste moet gaan van reeds beschikbaar gestelde subsidies voor kunst-, cultuur- en erfgoedprojecten in Burgh-Haamstede.

Bijlage 1

Uitgangssituatie Kunst, Cultuur & Erfgoed Burgh-Haamstede

Afzonderlijk document

Bijlage 2

Overzicht deelnemers miniconferenties en gesprekken

Deelnemers miniconferenties

6 juli	12 okt	15 dec	Organisatie	Persoon
	X	Afgemeld ivm weer	Stichting Kunstschouw	Berita Valk Sam Karstens
X	X	X	Stichting Westerschouwen Kultureel	Anne van Hekke Elleke Overbeke
X	X	X	Stichting De Bewaerschole	Bert Coenen Stans Brehm
X	X	Afgemeld ivm weer	De Witte van Haamstede	Sylvia Mol
	X	Afgemeld	Vereniging Stad en Lande	Anita de Munnik
X	X	X	Erfgoedplatform Schouwen-Duiveland	Ria Geluk John Vijgenboom
X	X	X	Stichting Literair Café de Geestgronden	Cathrien Berghout Martin van Rossum Marleen van Wijngaarden
X	X		Vereniging Musea Schouwen-Duiveland	Sjaak Kweekel
X			Bibliotheek Oosterschelde	Robert Bierens (directeur)
X			Bibliotheek Oosterschelde, Burgh-Haamstede	Robert Bierens J. Willebrand Raquel Bueno
X	X		Koor Zilt	Marja Bredius Aad Kouwenhouven
X	X	X	Kunstenaar	Marinus van Dijke
X			Beeldend kunstenaar	Anna Blom
X	X	Afgemeld ivm weer	Atelier/beeldentuin	Danielle Orelio
X		X	Beeldend kunstenaar	Hetty de Wette
X	X	X	Galerie Haamstede	Petra van Gent +1
X	X	Afgemeld toch verhinderd	Kunstenaar (amateur)	Bas van Damme
X			Beeldend kunstenaar	Patries Bijholt
X	X		Cultuurhistoricus	Henk Dalebout
X		X		Anja Dekker
X	X			Cocky Vroom
X	X	X		Ron Brink
X		X		Laurence Haack
	X	X	Slot Haamstede	Dhr. Geleijnse Fransje van Steenbergen Ernst Dekkers
	X	X		Jeannette Prince
	X	X		Geeske Pluijmers
	X	X		Mariska den Hartog
		Afgemeld ivm weer	Kunstenaar (amateur)	Maryanne van Winden
		Afgemeld ivm weer	NH Kerk Burgh	Ferry ter Mors

		X	Erfgoed Zeeland	Marc Kocken
		X	Stichting Vrienden Erfgoed Zierikzee	Baukje Bijlsma
		X	Stichting Culturele Activiteiten Schouwen-Duiveland (CASD)	Martin de Jong Peter Weeda
		X	Bunkerroep vleugelbunker	Paul Coehoorn
		X	Storytelling / rondleiden	Jan Drent Gerda
		X	Molen De Graanhalm	Fam. Landegent
		X		Joop van Litsenburg Christine van Royen
		X		Rob Hoogendijk
		X		Albert de Vos
		X		Adri Kloet
		X		Jacqueline van der Zijden-Stoel
		X	Galerie Het Oude Raadhuis	Joop van Nugteren
		X	Kunstcommissie Gemeente Burgh (PKN)/ 'Zomerexposities in de kerk van Burgh'	Marian Gaanderse Noor Bitter
X	X	X	Projectgroep Kunst, Cultuur & Erfgoed	Blanche Beijersbergen Olivier van der Bogt Lia Kooiman Roger Meij Maarten van Strien Henk van der Veer Sylvia Zenden Pam Verbeek / Guus Besuijen Marco van Vulpen

Overige bijeenkomsten en gesprekken

- Bijeenkomsten Projectgroep Kunst, Cultuur & Erfgoed (periode mei- december)
- Periodieke terugkoppelingen projectleiders Dorpvisie (periode mei-december)
- Terugkoppeling Stuurgroep Dorpsvisie (28-10-2022)
- Afstemmingsoverleggen met Projectgroep Positionering en Projectgroep Stedebouwkundig- en Beeldkwaliteitsplan (periode mei - december)
- Afstemmingsoverleggen beleidsadviseurs cultuur en erfgoed gemeente (periode mei – december)
- Oriënterend overleg met Museum de Burghse Schoole, Bewaerschole, Kunstschouw, Witte van Haemstede i.v.m. sleutelproject Cultureel Laden Dorpsas (08-11-2022)
- Oriënterend verleg met Erfgoed Zeeland i.v.m. sleutelproject Ringwalburg/museum Burghse Schoole (02-11-2022)
- Oriënterend overleg stichting Westenschouwen Kultureel i.v.m. sleutelproject Ringwalburg/museum Burghse Schoole (03-11-2022)